

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-74/14

**UAB „Eturas“ ir kt.
prieš
Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą**

(Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Konkurencija — Karteliai — Suderinti veiksmai — Kelionių agentūros, dalyvaujančios bendroje informacinėje kelionių pasiūlymų sistemoje — Automatinis nuolaidos dydžio ribojimas perkant keliones internetu — Sistemos administratoriaus pranešimas apie šį ribojimą — Nebylus pritarimas, kurį galima pripažinti suderintais veiksmais — Susitarimo ir suderintų veiksmų sudėties elementai — Įrodymų vertinimas ir reikalaujamas įrodinėjimo standartas — Valstybių narių procesinė autonomija — Veiksmingumo principas — Nekaltumo prezumpcija“

Santrauka – 2016 m. sausio 21 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas

- Karteliai — Suderinti veiksmai — Suderintų veiksmų buvimo įrodymas — Konkurentų keitimasis informacija — Procedūrinės tvarkos nebuvimas Sąjungos teisėje — Nacionalinės teisės taikymas — Sąlyga — Lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų paisymas — Įrodymas, gautas iš tam tikro kiekio duomenų ir sutapimų, patvirtinančių tęstinių antikoncepcinių veiksmų buvimą ir trukmę*
(SESV 101 straipsnio 1 dalis; Reglamento Nr. 1/2003 2 straipsnis)
- Karteliai — Suderinti veiksmai — Sąvoka — Koordinavimas ir bendradarbiavimas, nesuderinamas su kiekvienos įmonės pareiga savarankiškai nustatyti savo elgesį rinkoje — Konkurentų keitimasis informacija — Prezumpcija dėl naudojimosi informacija siekiant nustatyti elgesį rinkoje*
(SESV 101 straipsnio 1 dalis)
- Karteliai — Įmonės dalyvavimas antikoncepcinį tikslą turinčiuose susitikimuose — Nebylaus pritarimo, viešai neatsiribojant arba nepranešant kompetentingoms institucijoms, pakankamas pobūdis norint patraukti įmonę atsakomybėn*
(SESV 101 straipsnio 1 dalis)
- Europos Sąjungos teisė — Principai — Pagrindinės teisės — Nekaltumo prezumpcija — Procedūra konkurencijos srityje — Taikymas*
(SESV 101 straipsnis; Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnio 1 dalis)
- Karteliai — Suderinti veiksmai — Konkurentų keitimasis informacija — Kelionių agentūros, dalyvaujančios informacinėje kelionių pasiūlymų sistemoje — Sistemos administratoriaus pranešimas apie automatinį nuolaidos dydžio ribojimą perkant keliones internetu —*

Dalyvavimo atliekant suderintus veiksmus prezumpciją — Galimybė paneigti — Nacionalinės teisės taikymas — Vien pranešimo išsiuntimo nepripažinimas pakankamu įrodymu, atsižvelgiant į nekaltumo prezumpcijos principą

(SESV 101 straipsnio 1 dalis; Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnio 1 dalis)

1. Nors Sąjungos konkurencijos teisės srityje Reglamento Nr. 1/2003 2 straipsnyje aiškiai reglamentuojamas įrodinėjimo pareigos paskirstymas, šiame reglamente nėra nuostatų dėl labiau specifinių procesinių aspektų. Pavyzdžiui, šiame reglamente nėra nuostatų dėl principų, reglamentuojančių įrodymų vertinimą ir įrodinėjimo standartą, reikalaujamą nacionaliniame procese dėl SESV 101 straipsnio taikymo. Šią išvadą patvirtina Reglamento Nr. 1/2003 5 konstatuojamoji dalis, kurioje aiškiai numatyta, kad šiuo reglamentu nepažeidžiamos nacionalinės taisyklės dėl įrodinėjimo standarto.

Jeigu nėra šių sritį reglamentuojančių Sąjungos taisyklių, pagal procesinės autonomijos principą jos turi būti įtvirtintos kiekvienos valstybės narės teisės sistemoje.

Atsakymas į klausimą, ar vien pranešimo, kuriame įspėjama, kad per informacinę sistemą, skirtą leisti kelionių agentūroms pardavinėti keliones jų interneto svetainėse, parduodamoms prekėms taikomos nuolaidos nuo šiol bus ribojamos, ir po šio pranešimo išplatavimo šioje sistemoje padaromi techniniai pakeitimai, būtini šiai priemonei įgyvendinti, išsiuntimas, atsižvelgiant į visas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, gali būti pakankamas įrodymas siekiant nustatyti, kad jo adresatai susipažino ar būtinai turėjo susipažinti su jo turiniu, neišplaukia iš sąvokos „suderinti veiksmai“ ir nėra neatsiejamai su ja susijęs. Iš tiesų šį klausimą reikia laikyti susijusiu su įrodymų vertinimu ir su reikalaujama įrodinėjimo standartu, todėl pagal procesinės autonomijos principą ir, nepažeidžiant lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, jam taikoma nacionalinė teisė. Tuo tikslu pagal veiksmingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimą būtų galima įrodyti ne tik tiesioginiais įrodymais, bet ir remiantis duomenimis, su sąlyga, kad jie yra objektyvūs ir nuoseklūs.

(žr. 26, 30–37 punktus)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 27 ir 33 punktus)

3. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 28 punktą)

4. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 38 punktą)

5. SESV 101 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad jeigu informacinės sistemos, skirtos leisti kelionių agentūroms pardavinėti keliones jų interneto svetainėse taikant vienodą užsakymo formą, administratorius asmenine elektronine žinute išsiunčia šiems ūkio subjektams pranešimą, kuriame įspėja, kad per šią sistemą parduodamoms prekėms taikomos nuolaidos nuo šiol bus ribojamos, ir po šio pranešimo išplatavimo šioje sistemoje padaromi techniniai pakeitimai, būtini šiai priemonei įgyvendinti, galima preziumuoti, kad nuo to momento, kai minėti ūkio subjektai susipažino su sistemos administratoriaus atsiųstu pranešimu, jie dalyvavo atliekant suderintus veiksmus, kaip tai suprantama pagal nurodytą nuostatą, jeigu jie viešai neatsiribojo nuo šių veiksmų, nepranešė apie juos administracinėms institucijoms arba nepateikė kitų įrodymų šiai prezumpcijai paneigti, pavyzdžiui, įrodymų, kad sistemingai buvo taikyta nustatyta riba viršijanti nuolaida.

Nacionalinis teismas, remdamasis įrodymų vertinimą ir reikalaujamą įrodinėjimo standartą reglamentuojančiomis nacionalinės teisės nuostatomis, turi iširti, ar, atsižvelgiant į visas jam žinomas aplinkybes, tokio pranešimo išsiuntimas gali būti pakankamas įrodymas siekiant nustatyti, kad jo adresatai žinojo jo turinį. Nekaltumo prezumpcijai prieštarautų nacionalinio teismo išvada, kad vien šio pranešimo išsiuntimo faktas gali būti pakankamas įrodymas siekiant nustatyti, kad jo adresatai turėjo žinoti jo turinį.

(žr. 39, 40, 41, 43–47, 50 punktus ir rezoliucinę dalį)